

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان زنجان
فصلنامه‌ی فنی - مهندسی
سال اول / شماره یک / زمستان ۱۳۸۸

گزارش
اجتبار آموزشی
مهندسی در آیین حقوق
دانشجوی بالایی مهندس
معالات عملی
نظام پیشنهادات
تازه‌های کتاب
سبانه

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان زنجان
زمستان ۱۳۸۸ / شمارهگان: ۲۵۰۰ نسخه
سال اول / شماره یک

صاحب امتیاز:

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان زنجان

سر دبیر:

حسن مجتبی زاده

زیر نظر شورای هماهنگی نشریه

طرح جلد و صفحه آرای: حسن گزازی

حروف نگار: ز. محلاتی

دفتر فصلنامه:

زنجان، خیابان پروین اعتصامی، جنب اداره راه و ترابری

سازمان نظام مهندسی ساختمان استان زنجان

تلفن: ۰۲۴۱-۷۲۷۲۲۱۰

Email: bana-va-nama@zanjan-nezam.org

فصلنامه‌ی «بنا و نما» نشریه‌ی ای فنی - مهندسی، خبری و آموزشی، در زمینه‌ی موضوعات و مسائل مرتبط با ساختمان است.

برای آگاهی از نحوه اشتراک نشریه به صفحه ۹۴ مراجعه نمایید.

مقاله‌ها و مطالب مندرج با انضام اخلاقی حقیقی یا حقوقی، الزاماً بیانگر مواضع و دیدگاه‌های

سازمان نظام مهندسی ساختمان و فصلنامه نیستند و مسئولیت مندرجات هر مقاله مستقیماً با نویسنده آن است.

فصلنامه در ویرایش یا کوتاه کردن مطالب رسیده آزاد می‌باشد.

نقل نوشته‌های «بنا و نما» یا ذکر مأخذ بلامانع است.

جلب آگهی‌های تبلیغاتی در این نشریه،

از رویا به معنای تأیید کیفیت محصولات یا خدمات نیست.

اجرا و سازمان جذب آگهی‌ها:

کانون آگهی و تبلیغاتی شیوا

زنجان، سعدی شمالی، خیابان بهار، پلاک ۱۲۷

تلفکس: ۴۲۵۵۴۸۲ - ۴۲۵۳۱۸۶ - ۴۲۴۶۵۷۸۴ (۰۲۴۱)

در این شماره می‌خوانیم

مقدمه

تاریخچه نشریه ۲

گفتگو / گزارش

گفتگو با رئیس سازمان نظام مهندسی ۶

گزارش انتخابات گروه‌های تخصصی سازمان ۴

اخبار آموزش ۱۰

سلسله مباحث

مهندسی در آینه حقوق / فرامرز لطفی ۱۸

معرفی برخی‌های مختلف سازمان / امور شهرستانها ۲۳

دانستنیها

دانستنیهای مالیاتی مهندس / عزیز عبادی ۲۱

عجیب‌ترین فرودگاه‌های دنیا / عبدالله تقی زنجانی ۳۰

نکات اخلاق حرفه‌ای / حسن مجتبی زاده ۹۲

قدیمی‌ترین آیین نامه ساختمانی / عبدالله تقی زنجانی ۹۳

مقالات علمی

تأثیر کیفیت خوانایی بر ادراک زیبایی در شهر / مهدی ساشوریور ۲۵

جایگاه کمیته‌های تخصصی نقشه برداری / ارسلان کبایر ۴۰

حمل و نقل در وین / حمید تیموری ۴۴

روش جدید برای اصلاح مدل تحلیلی سازه‌ها / مهدی دلیدر ۴۶

تحلیل عدم رعایت ایمنی در ساخت و سازها با تأکید بر حوزه برق /

مصطفی تیموری ۵۴

گذری بر مفهوم معماری پایدار / علی رحمانپور ۶۸

تهویه مطبوع در معماری سنتی / فریبرز براتی ۷۲

گیورینگ / محمد اسدی ۸۲

ملزومات پیاده سازی طرح‌های تفصیلی بر روی زمین / مجید عباسی،

محسن پنهان، حمزه علی احمدی ۸۸

آفتاب نشریات

کیفیت فیر و آسفالت را بهتر کنید ۹۰

نازه های کتاب ۹۴

نظام پیشنهادات ۹۵

مسابقه ۹۶

جایگاه کمیته های تخصصی نقشه برداری سازمان نظام مهندسی در نظام اجرایی نقشه برداری کشور

دکتر رامین کیامهر

عضو هیئت علمی دانشگاه زنجان
عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان استان زنجان
ramin@znu.ac.ir

فصل قرار داده و نظرات خویش را جهت لحاظ دادند آنها به هیئت مدیره سازمان استان ارسال می نمایند. بر اساس ماده ۶۱ آئین نامه اجرایی قانون، بسته به تعداد اعضای گروه تخصصی نقشه برداری اعضا، کمیته می تواند نمایندگان را جهت عضویت در هیئت مدیره سازمان انتخاب نمایند.

با توجه به مقدمه فوق وظایفی که مهندسین نقش بردار می توانند در سازمانهای نظام مهندسی عهده دار گردند به شرح ذیل می باشد:

۱- بر اساس ماده ۳۰ قانون نظام مهندسی یکی ا

۱- مقدمه

بر اساس ماده ۶ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (مصوب اسفند ۱۳۷۴) رشته مهندسی نقشه برداری به عنوان یکی از رشته های اصلی در مجموعه ارکان سازمانهای نظام مهندسی ساختمان مورد توجه قانونگذار قرار گرفته است. بر اساس ماده ۷۷ آئین نامه اجرایی این قانون (مصوبه بهمن ماده ۱۳۷۵) گروههای تخصصی نقشه برداری در سازمانهایی که تعداد اعضای آنها حداقل ۷ نفر باشد، تشکیل شده و این گروهها امور تخصصی مرتبط با رشته نقشه برداری را در جلسات خویش مورد بررسی و حل و

lari ti

مجله علمی و تخصصی
نقشه برداری
شماره ۱۳
پیاپی ۱۳۷۵

۱/۲۰۰۰ و کوچکتر) مؤکد این امر می باشد. بدیهی است جایگاه مهندسین مشاور نقشه برداری در اجرای طرحهای بزرگ همچنان مهم و ارزنده می باشد.

ج- اشخاص حقیقی و شرکتهای خصوصی عادی

واقعیت غیر قابل اجتناب در امر اجرای طرحهای نقشه برداری موردی در کشور، اشخاص یا شرکتهای هستند که دارای تخصص نقشه برداری هستند و یا گاه تخصص لازم را هم ندارند ولی در هر صورت در نظام ارجاع کار توسط معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری جایگاهی نداشته و متأسفانه تحت هیچگونه نظارت فنی نیستند. در حال حاضر تنها محمل قانونی موجود برای تعیین صلاحیت افراد فنی این شرکتهای سازمان نظام مهندسی بوده و شرکتهای غالباً فاقد صلاحیت رسمی و در بررسی موارد حسی فاقد تخصص می باشند.

عدم شمول مقررات معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری بر طرحها با بودجه غیر عمرانی و عدم کنترل بر نقشه ها و پرداختهای مالی این شرکتهای، متأسفانه باعث ایجاد هرج و مرج در بازار نقشه برداری و کیفیت نقشه ها شده و تعدادی با نام نقشه بردار سوء استفاده کامل را از این شرایط نابسامان می کنند. ممکن است در ظاهر حجم پروژه های این بخش چشمگیر نباشد، ولی واقعیت های موجود نشان از حجم بالای این پروژه ها دارد.

نکته قابل توجه در این امر این است که مهندسین جوان نقشه بردار با توجه به شرایط پیچیده تعیین صلاحیت عملاً تا سالها قادر به ثبت شرکت بصورت مشاور و رتبه بندی نشده و با توجه به شرایط موجود هیچ جایگاه و محمل قانونی جهت فعالیت حرفه ای خویش در بخش خصوصی نمی یابند.

۳- پیشنهاداتی در زمینه های همکاری کمیته های نقشه برداری سازمانهای نظام مهندسی با سازمان نقشه برداری کشور.

با توجه به واقعیتهای موجود رشته نقشه برداری، پشتیبانی سازمان نقشه برداری کشور از فارغ التحصیلان این رشته می تواند نقش بسزایی را در شناساندن هر چه بیشتر این رشته در مجامع فنی و استفاده بهینه از دانش و تخصص آنها را در بر داشته باشد. چنانچه اشاره شد پتانسیل موجود در کمیته های تخصصی نقشه برداری سازمانهای نظام مهندسی کشور مناسب می باشد لیکن وظیفه و کارکرد آنها ناچیز، مبهم و نامشخص می باشد. به منظور استفاده از این مجرای قانونی پیشنهادات ذیل مطرح است:

سازمان نقشه برداری کشور ضمن مذاکرات در آزمون تعیین صلاحیت پروانه اشتغال اعضای مهندس نقشه بردار نظام و با هماهنگی معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری انجام پروژه های محدود مورد اشاره در بخش مهندسین مشاور و نظارت بر آنها را بر اساس پایه تخصصی مهندسین به نظام مهندسی استان محل طرح ارجاع نماید. این مسئله ضمن استفاده بهینه از تخصص کارشناسان نقشه برداری در سطح کشور، باعث تسریع در اجرای طرحهای استانی بخاطر شناخت اعضای نظام از استان و ارتباط نزدیک آنها با محل شده و نهایتاً باعث کاهش بروکراسی پیچیده موجود می گردد.

جهت روشن شدن امر میتوان مثالی را در مورد طراحی نقشه های ساختمانی توسط مهندسین عمران زد، در این میان مهندسین مشاور عمرانی نقش طراحی کلان را در پروژه های بزرگ عهده دار می باشند. لیکن مسئولیت طراحی و نظارت بر طرحهای کوچک عمرانی از طرف وزارت مسکن و شهرسازی به مهندسین عمران عضو سازمانها نظام مهندسی استانها محول شده است.

نقشه های لازم جهت صدور پروانه ساختمان توسط شهرداریها تهیه نقشه دقیق موقعیت ملک (اصطلاحاً کروکی) قطعه مورد نظر می باشد. این نقشه معمولاً در مقیاس ۱:۲۰۰ توسط مهندسین نقشه بردار تهیه شده و شامل اطلاعاتی نظیر ابعاد دقیق قطعه، مساحت و مختصات گوشه های قطعه در سیستم مختصات نقشه های شهری یا UTM می باشد. ضمناً مساحت عرصه و اعیانی، نام مالک (مالکین)، پلان موقعیت قطعه نسبت به نقشه شهری، وضعیت قطعه های مجاور و جهت شمال از مواردی است که روی این نقشه مشخص می گردد.

پس از طراحی و تهیه نقشه ساختمانی، کنترل و پیاده کردن بر و کف نقشه با توجه به نقشه طرح تفصیلی شهر و پروفیل های معابر میتواند جزء وظایف مهندسین نقشه بردار باشد.

این رویه با وجود داشتن مبنای قانونی برای آن، از جهانی با سیاست کاهش تصدی گری دولت و حمایت از بخش خصوصی در تضاد بوده و موجب نازل جایگاه ویژه سازمان نقشه برداری کشور به عنوان سازمان مادر، به یک مشاور نقشه بردار می گردد. بدیهی است از نقطه نظر امکانات تخصصی، منابع مالی و نیروی انسانی و پشتیبانی حکومتی هیچ مشاوره ای از بخش خصوصی توان رقابت با سازمان را نداشته و ندارد. اجرای طرح های موردی توسط سازمان، ضمن درگیری سازمان با امور جزئی می تواند نقش و وجهه ارزشمند نظارتی سازمان را کم رنگ کرده و سازمان را از حرکت های ارزشمند بنیادی دور سازد. چنین دیدگاهی سازمان را به سمت یک شرکت دولتی سوق داده و زمینه های شکوفایی بخش خصوصی را کمتر می کند.

۲- بر اساس ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی ساختمان و آیین نامه اجرایی مصوب خرداد ۱۳۷۹، وزارتخانه ها، موسسات دولتی، نهادهای نیروی انتظامی، شرکت های دولتی و شهرداریها می توانند در ارجاع مور کارشناسی به جای کارشناسان رسمی دادگستری مهندسین نقشه بردار دارای پروانه اشتغال و صلاحیت موضوع قانون استفاده نمایند. موارد عینی این قانون در امور نقشه برداری میتواند شامل نظارت، تره و برآورد و ارزیابی نقشه های تهیه شده، دعاوی رسمی و... باشد.

چنانچه از مفاد قانون و شرح فوق الذکر میتوان استنباط کرد، متأسفانه وظایف مورد اشاره با توجه به عدم تناسب تخصصی موجود در گروه های تخصصی نقشه برداری ناکافی و در مواردی مبهم می باشد.

۲- بررسی نظام اجرایی نقشه برداری در کشور
الف) - اجرای طرح توسط سازمان نقشه برداری کشور و مراکز استانی آن

